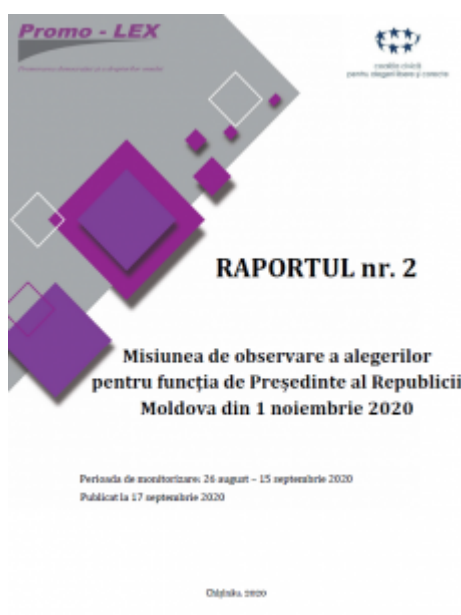
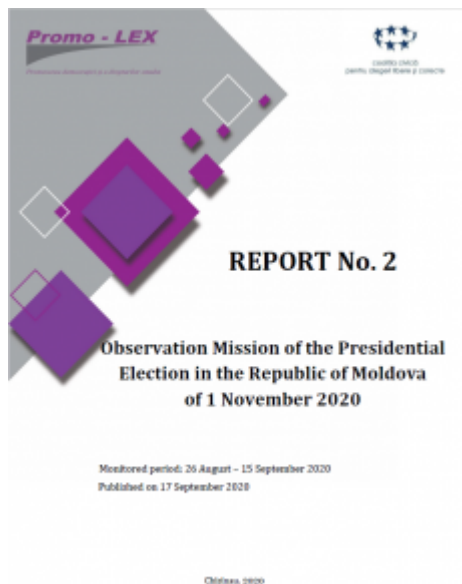

RAPORTUL nr. 2 | Misiunea de Observare a Alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020

Raport Promo-LEX: potențialii concurenți electorali dar și alegătorii nu sunt puși pe picior de egalitate

Misiunea de Observare Promo-LEX a lansat astăzi, Raportul Nr.2 de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020. Raportul conține constatările, concluziile și recomandările Misiunii colectate de observatori în perioada 26 august – 15 septembrie 2020. Observarea finanțelor partidelor s-a realizat pentru perioada 2-11 septembrie 2020, iar aspectele privind înregistrarea prealabilă inclusiv până la finalizarea procedurii. Printre principalele observații se numără creșterea neuniformă a numărului de alegători, inegalitatea de șanse pentru potențialii concurenți electorali dar și categorii de

alegători, cheltuieli neraportate în valoare de cel puțin 735 021 de lei, dar și asumarea de către concurenți a meritelor pentru activități efectuate pe bani publici.

Finalizarea înregistrării prealabile afectată de neglijarea înregistrărilor de după 11 septembrie 2020

La 16 septembrie 2020 s-a finalizat înregistrarea prealabilă a alegătorilor pentru votarea în secțiile ce vor fi deschise peste hotare și în regiunea transnistreană. Numărul total al înregistrărilor (2018-2020) la finalizarea procedurii a fost de 60 035, dintre care în contextul alegerilor prezidențiale – 35 910. Cele mai multe solicitări de înregistrare prealabilă, pe parcursul anului 2020, au vizat: Italia – 12 067, Marea Britanie – 9 478, Germania – 6 423 și Federația Rusă – 6 202.

Cu referire la numărul de 202 SV propuse de CEC pentru a fi constituite peste hotare, Promo-LEX tratează cu suspiciune inițiativa autorității de a majora numărul acestora, comparativ cu 150 SV planificate conform bugetului CEC, pe

motiv că CEC deja deținea informații preliminare privind eventualul refuz al unor state de a deschide secții în afara locațiilor misiunilor diplomatice.

Potrivit normei legale acesta este unul din cele trei criterii în baza cărora urmează să se constituie secțiile de votare. Totuși, CEC încă la data de 11 septembrie 2020, cu cinci zile până la expirarea termenelor prevăzuți pentru înregistrare, a expediat propunerile privind organizarea secțiilor peste hotare către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene. În pofida prevederilor legale în materie de transparență decizională precum și a apelurilor repetate a Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte, consultarea publică a propunerilor CEC așa și nu a fost inițiată de instituție. Adoptarea deciziei privind constituirea secțiilor de votare înainte de expirarea termenului legal și fără a ține cont de toate înregistrările prealabile poate duce la pierderea încrederii publicului față de acest procedeu, dar și trezi suspiciuni de politizare a deciziei.

Inegalitate de șanse pentru concurenții electorali

În opinia Promo-LEX, cadrul legal existent nu conține prevederi precise și suficiente care ar asigura egalitatea de șanse pentru toți concurenții la scrutinul prezidențial, în special în condițiile participării și a Președintelui actual.

Contrar interpretărilor neîntemeiate și excesive ale CEC, Promo-LEX consideră că calitatea de concurent electoral o au și partidele politice și blocurile electorale care au desemnat candidați în alegerile prezidențiale. De asemenea, suntem de părere că, în lipsa prevederilor legale exprese, partidele politice în calitate de persoane juridice, pot transfera pe contul „Fond electoral” mijloace financiare în limita a 12 salarii medii pe economie pentru anul 2020. Considerăm că interpretările la același capitol utilizate de CEC la scrutinele precedente, prin care au fost acceptate donații din partea partidelor peste plafonul maxim stabilit pentru

persoanele juridice, ar putea să fie aplicată în mod corespunzător și alegerilor prezidențiale, altfel ridică suspiciuni de inconsecvență din partea instituției. Contextual, reiterăm necesitatea reglementării stricte, lipsită de interpretări, a statutului partidului politic, în contextul aspectelor ce țin de finanțarea concurentului electoral desemnat de partid.

Candidați independenți susținuți de partide politice

Până la momentul publicării raportului au fost desemnați 13 candidați, dintre care doi au fost înregistrați: Renato Usatîi (PN) și Andrei Năstase (PPPDA).

Promo-LEX subliniază că în cazul a cel puțin doi candidați independenți desemnați, Igor Dodon și Alexandr Kalinin, observatorii au raportat activități cu suportul partidelor politice.

Asumarea meritelor pentru activități efectuate pe bani publici

Potrivit Observatorilor Promo-LEX, grupurile de inițiativă(GI) au desfășurat, în această perioadă, cel puțin 158 de activități în scopul colectării semnăturilor.

De către observatori au fost raportate cel puțin 8 cazuri considerate a fi asumarea meritelor pentru activități efectuate pe bani publici. Dintre acestea, în patru cazuri este vorba de PSRM, iar în celelalte patru – de PPȘ.

Observatorii au constatat, de asemenea, două cazuri în care a fost utilizată imaginea persoanelor oficiale străine, cu referire la candidații desemnați Maia Sandu (PAS) și Igor Dodon (CI).

Rezultatele observării indică și asupra riscului de utilizare a resurselor administrative de către șeful statului, care este și candidat în alegeri.

Cheltuieli neraportate în valoare de cel puțin 735 021 de lei

pentru colectarea semnăturilor

În perioada 2 – 11 septembrie 2020, volumul veniturilor și cheltuielilor declarate la CEC de către GI înregistrate este de 1 341 255 lei. Principala sursă de finanțare a acestora au fost donațiile în mărfuri și servicii (75%).

Potrivit observării Promo-LEX, nici un GI nu a raportat cheltuieli pentru activitatea collectorilor de semnături. Mai mult, 9 GI au omis reflectarea completă a tuturor cheltuielilor efectuate în această perioadă, în quantum de cel puțin 735 021 lei. Printre cele 9 GI care au raportat cheltuieli mai mici decât estimările MO Promo-LEX se numără: GI Violeta Ivanov (PPȘ) – 261 758 lei, GI Andrei Năstase (PPPDA) – 172 196 lei, GI Igor Dodon (CI) – 168 819 lei, GI Renato Usatîi (PN)- 52 123 lei, GI Octavian Țîcu (PUN)- 34 266 lei, GI Maia Sandu (PAS)-18 978 lei, GI Andrian Candu (PRO-MOLDOVA)-14 269 lei, GI Tudor Deliu (PLDM)- 7 499 lei, GI Dorin Chirtoacă (BE UNIREA)- 5 113 lei.

Contestații și sesizări

În perioada de referință la Curtea de Apel Chișinău au fost depuse cel puțin două contestații în materie electorală împotriva hotărârilor CEC. Cinci sesizări și petiții au fost depuse la CEC, dintre care trei de către un partid/bloc electoral și două din partea unui cetățean. Tematica sesizărilor a inclus: colectarea semnăturilor pe timp de pandemie; pretinse acțiuni de utilizare a resurselor administrative (2); desfășurarea agitației electorale contrar prevederilor legale și distribuire a materialelor de publicitate electorală fără date.

Potrivit informațiilor publicate, trei din cinci sesizări au fost soluționate sau a fost comunicat un răspuns. În privința altor două sesizări, constatăm tergiversarea soluționării acestora, nefiind publicată vreo decizie în termen de cel puțin șase zile.

În context, amintim că Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 34 din 13.12.2016, a constatat:

- că atât autoritățile electorale, cât și instanțele de judecată au respins un număr mare de contestații ca fiind în afara competenței lor;
- înțelegerea lacunară de către actorii interesați a procesului de soluționare a disputelor electorale și că atât organele electorale, cât și instanțele de judecată urmau nu să-și decline competența, ci să examineze încălcările semnalate;
- datorită aplicării deficitare a legislației de către instanțele de drept comun, actorii electorali au fost, în fapt, lipsiți de un control judiciar eficient, iar Curtea Constituțională a fost pusă în imposibilitatea de a opera cu acte de constatare a încălcărilor.

Astfel, atragem atenția autorității electorale și instanțelor de judecată asupra necesității și importanței soluționării în mod eficient a litigiilor electorale și evitarea cazurilor de soluționare superficială sau nesoluționare a încălcărilor sesizate. Suplimentar, atragem atenția la obligația legală a CEC de a analiza fraudele electorale, inclusiv cele presupuse și luarea măsurilor pentru prevenirea lor.

Asigurarea unui proces electoral transparent și corect de către APL afectată de carențe

Potrivit observatorilor, doar 41% din 103 APL vizitate au aprobat decizia privind afișajul electoral și doar 39% – decizia privind oferirea spațiilor destinate întâlnirilor cu alegătorii.

Campanie electorală cu cazuri de incitare la ură și discriminare

În baza informațiilor raportate de către monitori, au fost identificate cel puțin două cazuri în care concurenții electorali au generat mesaje discriminatorii sau alte forme de intoleranță în spațiul public. În toate aceste cazuri este vorba despre Renato Usatîi (PN).

De asemenea, au fost raportate cel puțin 9 cazuri în care candidații desemnați au fost afectați de discursul de ură sau instigare la discriminare. Astfel, în 4 cazuri a fost vizat Igor Dodon (CI), în 3 cazuri a fost vizată Maia Sandu (PAS) și într-un caz au fost vizați Andrei Năstase (PPPDA) și Renato Usatîi (PN).

Criteriile care au stat la baza mesajelor de ură și instigare la discriminare au fost: dizabilitate, sex/gen, sănătate, vârsta, activitatea profesională și apartenența politică.

Misiunea de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020, este desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, dar și cu sprijinul Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Monitorizarea alegerilor Prezidențiale din 1 noiembrie 2020”.

Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa IV”.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

Promo-LEX a lansat Misiunea de Observare a Alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020

Asociația Promo-LEX a lansat Misiunea de Observare (MO) a Alegerilor Prezidențiale din 1 noiembrie 2020. Totodată, Misiunea a prezentat primul Raport ce vizează rezultatul monitorizării perioadei pre-electorale cuprinsă între 21 mai – 25 august 2020.

Impactul contextului pandemic asupra eficienței politicilor guvernamentale, traseismul politic, în special în cadrul partidelor politice parlamentare, precum și readucerea pe agenda electorală a problematicii geopolitice, sunt tendințele social-politice identificate de monitorii Promo-LEX în perioada preelectorală.

Promo-LEX recomandă CEC să manifeste o atitudine pro activă și să soluționeze, în limita competenței, adresele Curții Constituționale de la alegerile prezidențiale precedente din 2016

La o distanță de patru ani de la confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova în 2016, Parlamentul, în opinia Promo-LEX, din totalul de șase Adrese ale Curții Constituționale a soluționat doar una complet și două parțial.

Considerăm că în virtutea atribuțiilor acordate de cadrul legal, CEC în calitate sa de organ responsabil de organizarea alegerilor și emiterea actelor normative obligatorii, poate soluționa parțial, în limita competențelor prin instrucțiuni proprii, adresele Curții Constituționale. Soluții tehnice pot

fi emise pe așa subiecte cum ar fi: transportarea organizată a alegătorilor în contextul suspiciunilor de corupere electorală, implicarea cultelor religioase în campanie, examinarea contestațiilor după ziua alegerilor.

Continuă creșterea numărului de alegători în Republica Moldova

Chiar dacă din 1999 în Republica Moldova se înregistrează un spor natural negativ al populației, numărul alegătorilor în baza datelor din Registrul de Stat al Alegătorilor (RSA), continuă să crească, însă într-un ritm mai temperat, comparativ cu anii precedenți. Numărul alegătorilor conform RSA la 1 august 2020 era de 3 286 304 cetățeni cu drept de vot, cu 410 mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019.

Creșterea numărului total de alegători se datorează în special evoluției numărului de alegători fără domiciliu/reședință și a celor din regiunea transnistreană, în condițiile în care cifra alegătorilor din celelalte UAT ale Republicii Moldova, per ansamblu, este în scădere.

În timp ce unele partide și-au desemnat candidații înainte de termen, altele și-au asumat meritele pentru activități efectuate pe bani publici

MO Promo-LEX a constatat că, PPPDA, PAS, PUN și MPU au realizat activități ce pot fi calificate drept desemnare înainte de termen a candidaților. De asemenea, cu referință la cel puțin cinci actori politici – PRO Moldova, PN, PAS, PUN, MPU – au fost raportate campanii politice cu potențial impact electoral. Iar în cazul actualului Președinte și a două partide – PSRM și PPȘ – au fost observate activități care pot fi apreciate drept asumarea meritelor pentru activități efectuate pe bani publici.

Înregistrarea prealabilă afectată de lipsa unor reglementări explicite

Cu referire la gestionarea de către CEC a înregistrării prealabile, MO Promo-LEX consideră că importanța și valoarea procedurii este afectată mult de următorii factori: lipsa certitudinii că toate înregistrările depuse până la finalizarea procedurii vor fi luate în considerație. Subliniem că cuantificarea diferită a înregistrărilor depuse la alegerile anterioare de către alegătorii din regiunea transnistreană și cei de peste hotare, subminează obiectivitatea și veridicitatea datelor. Mai mult, lipsa unei reglementări explicite a înregistrărilor prealabile pe suport de hârtie, inclusiv a solicitărilor colective la fel afectează impactul procedurii de înregistrare prealabilă.

Promo-LEX atenționează asupra necesității ajustării cadrului normativ privind finanțarea campaniilor electorale

În contextul alegerilor prezidențiale, MO atenționează și asupra unor aspecte ce țin de necesitatea ajustării cadrului normativ al CEC la modificările legislației electorale, care rămân încă nesoluționate. La fel, remarcăm lipsa GI în Codurile penal și contravențional în calitate de subiecți pasibili sancționării, precum și necesitatea armonizării nivelului sancțiunilor din Codul contravențional cu cele din Codul penal, în conformitate cu liniile directorii ale Comisiei de la Veneția.

Menționăm că la solicitarea Promo-LEX, CEC a acreditat primii 69 de observatori naționali.

La fel, MO monitorizează și discursul de ură utilizat de către concurenții electorali în cadrul alegerilor. În baza surselor monitorizate de informare, sunt identificate cazurile și tematica discursului, subiecții ce utilizează ura în mesajele lor electorale și de cei care sunt afectați de acest tip de discriminare.

Asociația Promo-LEX va desfășura și în contextul alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020, o Campanie de informare,

educație electorală și mobilizare apolitică a cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot. Aceasta va include: 25 de dezbateri TV și radio; crearea și diseminarea a unui spot video; campanie de informare și mobilizare apolitică on-line, precum și oferire de granturi pentru proiecte de promovare a participării la vot.

Misiunea de Observare a Alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020, este desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, iar componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros-Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa III”.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

Pentru informații, contactați:

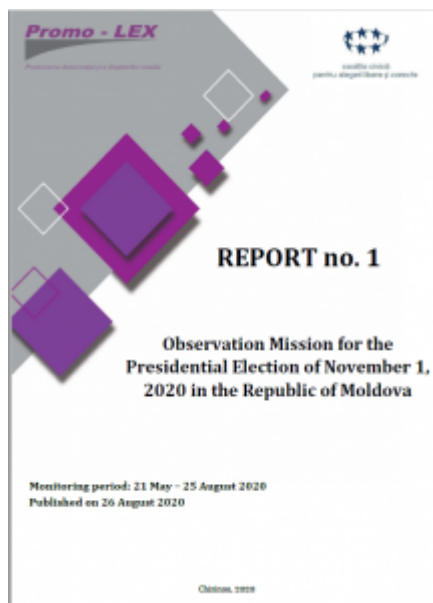
Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

RAPORTUL nr. 1 | Misiunea de Observare a Alegerilor pentru

funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020

Concluzia raportului final Promo-LEX de monitorizare a scrutinului prezidențial: Alegerile au fost competitive, parțial libere și organizate satisfăcător

Promo-LEX a discutat, în cadrul mesei rotunde "Radiografia și evaluarea alegerilor directe ale Președintelui Republicii

i Moldova din 30 octombrie 2016. Concluzii post-electorale", principalele constatări ale [Raportului Final al Misiunii de Observare a Alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 30 octombrie 2016](#). Evenimentul a adunat principalii actori implicați în scrutinul prezidențial din toamna 2016.

În deschiderea evenimentului, **Ion Manole**, directorul executiv **Promo-LEX**, a declarat că, prin intermediul acest exercițiu dorim să înțelegem ce a fost bine în campania electorală, ce a

fost rău, care este rolul partidelor, care este rolul societății civile, care sunt aspectele pozitive, ce ar trebui să întreprindem pentru a avea un grad mai ridicat de informare și conștientizare, pentru a avea, în final, un vot conștient din partea cetățenilor. De asemenea, Ion Manole a comunicat că, în perioada dintre alegeri, prin intermediul oficiilor regionale Promo-LEX, vor fi implicați actorii locali și din diverse regiuni în discuțiile și în activitățile pe care le desfășoară societatea civilă, pentru a fi activi nu doar în perioada campaniei electorale.

Președinta CEC, Alina Russu, prezentă la dezbateri, a punctat importanța rolului societății civile în monitorizarea actorilor electorali, spunând că, societatea civilă este unul din actorii cheie care influențează conținutul dezbaterilor publice despre politica internă cât și politica externă într-un stat, și, aici CEC nu este o excepție. De asemenea, monitorizarea alegerilor are drept scop de a crește integritatea și încrederea publicului în procesul electoral. Aceasta a amintit că, societatea civilă influențează activitatea curentă a CEC-ului, și, sigur că, influențează și deciziile care sunt luate, iar deficiențele legislației electorale și legislației conexe, cât și deficiențe în procedurile electorale constatate în raportul final al Misiunii de Observare Promo-LEX vor fi analizate minuțios.

Jurnalistul Vasile Botnaru a declarat că, este extrem de valoros să ne dăm seama tocmai în momentul acesta, după ce s-a ales prin vot direct președintele, ce am făcut, pentru că, un asemenea moment este important și instructiv pentru societate. Vasile Botnaru a spus că, dacă am face o paralelă cu vaccinarea, care este o intervenție deliberată cu o doză care mobilizează organismul, și dacă ne uităm ce se întâmplă acum între președinție, legislativ și executiv, acum este faza exactă, atunci când organismului slab i s-a introdus un vaccin de „scarlatină”, și noi căutăm anticorpii. În concluzie, acesta a menționat că, dacă organismul va ști să depășească

această fază, probabil vom putea spune că suntem pe calea cea dreaptă a democrației.

Într-o constatare generală inițială, **Igor Bucataru, șeful echipei de analiză al Misiunii de Observare Promo-LEX**, a apreciat că, am avut de afacere cu alegeri generale competitive, pentru că au existat 12 candidați înregistrați, ce au reprezentat întregul spectru de opțiuni politice existent în Republica Moldova. Totodată, Igor Bucătaru a comunicat că, în opinia Promo-LEX, alegerile au fost parțial libere, cu referire la două momente – parțial libere în sensul exprimării votului și de formare a opiniei privind mersul alegerilor. Șeful echipei de analiză Promo-LEX menționează că, restricționarea libertății alegătorilor de peste hotare de a-și exprima votul, precum și de limitarea alegătorilor de a-și forma o opinie, prin acțiunile de PR-negru și manipulare a opiniei publice din campania electorală, prin practici de corupere a alegătorilor și utilizare a resurselor administrative au fost cele câteva momente care au trunchiat conceptul de libertate a alegerilor.

Rezultatele monitorizării financiare a concurenților electorali în cadrul campaniei electorale au fost prezentate de **Cornelia Călin, analistă financiară Promo-LEX**. Aceasta a vorbit despre practica ultimelor campanii electorale, care ne-au demonstrat că lipsa unor prevederi legale și mecanisme riguroase în reglementarea finanțării campaniilor electorale pot duce la unele procese viciate ale scrutinelor. Cornelia Călin a punctat și despre faptul că, utilizarea netransparentă a resurselor în campaniile electorale continuă să genereze inegalitate, inechitate, corupție electorală, abuz de resurse administrative, cât și evaziune fiscală. Pe de altă parte, analista apreciază că, prin monitorizarea utilizării finanțelor în campaniile electorale din ultimii ani, s-a reușit atragerea atenției principalilor actori, fie concurenți electorali, fie partide politice, fie Comisia Electorală Centrală, la necesitatea reglementării cadrului legal și

îmbunătățirea acestuia.

Recomandările Raportului Final al Misiunii de Observare au fost prezentate de Pavel Postica, șeful Misiunii de Observare Promo-LEX. Acestea pot fi lecturate în raportul publicat pe site-ul Promo-LEX.

Varianta electronică a Raportului în limbile română, engleză și rusă poate fi accesată [aici](#).

Misiunea de Observare a Alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 30 octombrie 2016 este finanțată de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Ambasada Marii Britanii la Chișinău, National Endowment for Democracy și Consiliul European. Opiniile exprimate în rapoartele publice ale Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați: Tatiana Pașcovschi, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor Promo-LEX: GSM 060804022, e-mail: presa@promolex.md

RAPORT FINAL Misiunea de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 30 octombrie 2016

Promo - LEX a prezentat concluziile observatorilor la capitolul finanțării

campaniei electorale pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova 2016 și o analiză comparată a potențialului cadrului legal de a combate corupția politică în țările Parteneriatului Estic

Asociația
Promo-LEX
a
desfășura
t luni,
28
noiembrie
2016,
atelierul
de lucru
cu
tematica
[finanțări
i](#)
[partidelo](#)

[r politice și a campaniilor electorale în țările
Parteneriatului Estic](#) și, în particular, practica finanțării
concurențelor electorali în campania pentru alegerea
Președintelui Republicii Moldova. [Raportul](#) prezentat în cadrul
atelierului scoate în evidență că, **11 concurenți electorali**,
potrivit constatărilor MOA Promo-LEX, au omis reflectarea

exhaustivă a cheltuielilor efectuate pe parcursul campaniei electorale. Studiul acoperă perioada electorală cuprinsă între 25 august 2016 – 13 noiembrie 2016.

Analiza efectuată de Misiunea Promo-LEX a veniturilor grupurilor de inițiativă și a concurenților electorali în perioada electorală arată că, **veniturile acumulate în conturile cu mențiunile „Destinat Grupului de Inițiativă” au constituit – 1 160 427 lei și “Fond Electoral” – 59 426 475 lei.** Cea mai mare parte a contribuțiilor acumulate de grupurile de inițiativă a fost din partea persoanelor juridice – 46,58%, persoanele fizice au contribuit în mărime de 41,49%, iar 4,66% le-au constituit donațiile materiale. Pe de altă parte, concurenții electorali au înregistrat cele mai mari contribuții din partea persoanelor fizice – 2895 cetățeni, care au virat 52 408 936 lei în fondurile de campanie, cele 10 persoane juridice donatoare clasându-se pe a doua poziție – cu 7 008 200 lei și donații materiale – în valoare de 837 765 lei. **Veniturile totale declarate ale concurenților electorali au fost de 59 426 475 lei.**

În același timp, **Promo-LEX a estimat că, cel puțin 7 627 223 lei nu au fost reflectați în rapoartele financiare ale 11 concurenți electorali.** În baza constatărilor, majoritatea cheltuielilor nedeclarate se referă la retribuirea muncii personalului de campanie, dar și la recompensele voluntarilor/observatorilor, la publicitatea stradală sau mobilă, la publicitatea promoțională și, nu în ultimă instanță, la costurile de întreținere a sediilor de campanie. Conform estimărilor observatorilor, dintre concurenții electorali care n-au reflectat cei mai mulți bani în rapoartele financiare s-au remarcat Igor Dodon, Marian Lupu și Dumitru Ciubașenco. Estimările cheltuielilor acestor actori electorali ating mai mult de un milion de lei fiecare. În același timp, Misiunea de observare a estimat un quantum de cheltuieli de cel puțin 2 239 310 lei, efectuate de 5 partide politice pentru activități cu tentă electorală, care urmează

să fie reflectate în rapoartele financiare semestriale ale acestora (semestrul II, 2016).

Ponderea cea mai mare de completare a plafoanelor maxime stabilite de CEC a fost de 82,77%, din partea grupului de inițiativă în susținerea lui Dumitru Ciubașenco (PPPN) și de 36,86% din partea CE Marian Lupu (PDM), care ulterior s-a retras din cursa electorală. **Grupurile de inițiativă în susținerea lui Mihai Ghimpu/PL, C.I. Tudor Tarlev, C.I. Maia Laguta, Vitalia Pavlicenco/PNL, Ana Guțu, C.I. Geta Savițcaia, C.I. Ion Dron) și 1 CE (C.I. Maia Laguta) au declarat că nu au efectuat cheltuieli în perioadele vizate.**

Observatorii menționează că, **94% din cheltuielile de campanie declarate, au fost destinate publicității** (inclusiv materiale promoționale), 2% au fost pentru evenimente publice, 2% – pentru transport, 1% – pentru voluntari/observatori. Alte cheltuieli au fost de 1%. Nici un concurent electoral nu a declarat cheltuieli de retribuire a muncii, de sondare a opiniei publice. Doar trei concurenți electorali au raportat cheltuieli pentru recompensele voluntarilor, cheltuieli de consultanță și cheltuieli suplimentare de întreținere (inclusiv telecomunicații). Similar concurenților electorali, atenția sporită a grupurilor de inițiativă a fost direcționată către publicitate (inclusiv materiale promoționale), raportând cheltuieli de – 75%, 17% au fost pentru transport, 4% – cheltuieli suplimentare de întreținere și 4% – alte cheltuieli.

De asemenea, Misiunea Promo-LEX sesizează o activitate mai puțin activă a autorității electorale în campania electorală pentru alegerea Președintelui 2016 în condițiile în care, în calitate sa de organ independent de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. **Legislația în vigoare prevede sancțiuni graduale pentru încălcarea legislației cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.** Totodată, CEC are în atribuții capacitatea de a sesiza organele competente

privind încălcările ce sunt pasibile de răspundere contravențională, penală sau privind încălcarea legislației fiscale. La acest capitol, **Promo-LEX nu a observat astfel de cazuri de aplicare a sancțiunilor/sesizare a organelor de resort întru aplicarea acestora.**

În concluzie, **Misiunea Promo-LEX a remarcat mai multe nereguli în privința raportării financiare atât a grupurilor de inițiativă, cât și a concurenților, care nu au fost luate în vizor de subiecții electorali, fie în vederea aplicării sancțiunilor corespunzătoare, fie pentru a fi depuse contestații.** Analiza comparativă a finanțelor de campanie se bazează pe rapoartele financiare ale grupurilor de inițiativă și ale concurenților electorali prezentate la CEC, conectate cu constatările observatorilor.

Analiza comparativă a potențialului cadrului legal de a combate corupția politică în țările din Parteneriatului Estic este axată pe 4 piloni de comparație. Aceștia se referă la: organul de reglementare a finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, veniturile și cheltuielile pentru finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, cerințele pentru raportarea finanțelor partidelor politice și a campaniilor electorale și sancțiunile pentru încălcări în domeniul finanțării partidelor și a campaniilor electorale. **Constatările indică asupra experienței pozitive a Georgiei în domeniul electoral, care este un exemplu pentru celelalte țări din regiune, și scoate în evidență necesitatea Republicii Moldova de a avansa la capitolul transparenței finanțării campaniilor electorale. Detalii [aici](#).**

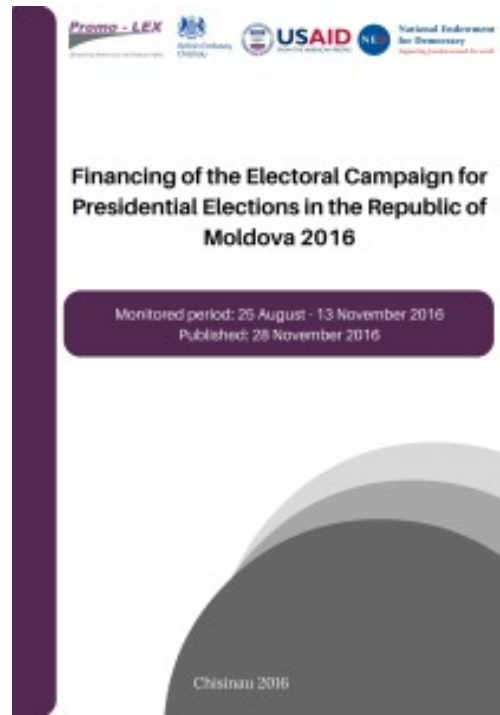
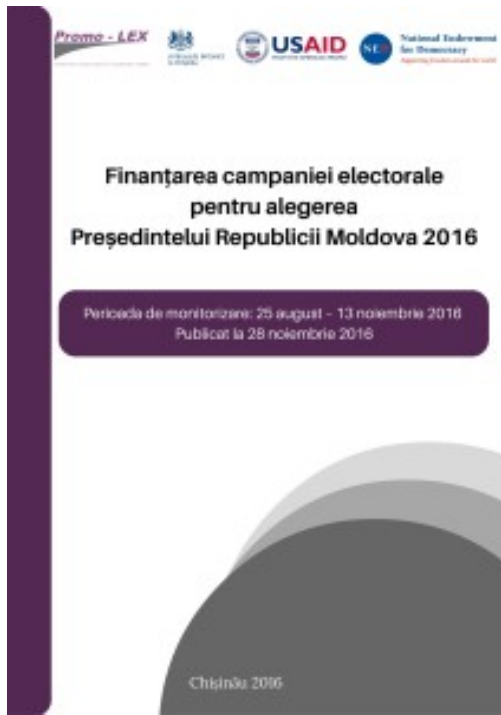
Studiul Finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale în țările Parteneriatului Estic în limba engleză găsiți [aici](#).

Constatările și recomandările Misiunii de Observare Promo-LEX pot fi citite [aici](#).

Atelierul de lucru "Finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale în țările Parteneriatului Estic. Practica finanțării campaniei electorale pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova" este realizat în cadrul proiectelor „Consolidarea eforturilor organizațiilor societății civile în combaterea corupției politice în Țările Parteneriatului Estic” și „Monitorizarea civică a finanțelor politice și suport pentru aplicarea uniformă a cadrului juridic în Moldova”, cu suportul financiar al Forumului Societății Civile din Țările Parteneriatul Estic, Ministerul de Externe al Republicii Cehe, Uniunea Europeană, National Endowment for Democracy și Ambasada Marii Britanii la Chișinău. Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în cadrul activității aparțin Asociației Promo-LEX și nu reflectă neapărat poziția organizațiilor partenere sau donatoare.

Pentru mai multe detalii, contactați: Tatiana Pașcovschi, Ofițer de comunicare al Promo-LEX: GSM 060804022, e-mail: presa@promolex.md

**Finanțarea campaniei
electorale pentru alegerea
Președintelui Republicii
Moldova 2016**

Promo-LEX prezintă datele finale ale numărării în paralel a voturilor pentru alegerile Președintelui Republicii Moldova și incidentele raportate de observatori în ziua alegerilor

I. REZULTATELE FINALE A NUMĂRĂRII VOTURILOR DE CĂTRE MOA
Promo-LEX

1.1. Analiza comparativă a datelor privind numărarea voturilor furnizate de MOA Promo-LEX și Comisia Electorală Centrală

Rezultatele preliminare ale concurenților electorali au fost numărate de către MOA Promo-LEX în baza SMS-urilor expediate de către observatorii aflați în 1981 SV constituite pe teritoriul Republicii Moldova.

Rezultatele finale, prezentate de către MOA Promo-LEX, cu privire numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral au fost calculate în baza datelor înscrise în 1981 de exemplare ale proceselor verbale privind rezultatele numărării voturilor, ale SV constituite pe teritoriul Republicii Moldova, înmânate observatorilor MOA Promo-LEX și verificate manual de către Misiunea de observare.

Candidați	Date preliminare Promo-LEX	Date finale Promo-LEX	Diferența Date preliminare Promo-LEX/ Date finale Promo-LEX	Date preliminare CEC	Diferența Date Finale Promo-LEX / Date preliminare CEC
Igor Dodon	814795	815111	-316	814971	140
Maia Sandu	646123	646664	-541	647422	-758

1.2. Corectitudinea întocmirii proceselor-verbale privind rezultatele numărării voturilor

În cadrul efortului de monitorizare a Turului doi de scrutin al alegerilor Președintelui Republicii Moldova, MOA Promo-LEX a analizat corectitudinea completării proceselor-verbale privind rezultatele numărării voturilor. În acest sens, au fost examinate 1981 exemplare de procese-verbale, ce au fost înmânate observatorilor Promo-LEX de către președinții BESV.

Numărul total al proceselor-verbale care conțin erori la cel puțin o formulă de verificare sau lipsuri de date este de 34. Dintre acestea, 3 procese-verbale nu conțin date cu privire la numărul de voturi valabil exprimate pentru concurenți. Alte 31 procese verbale sunt completate cu erori la cel puțin o formulă de verificare (1.56%). Această cifră este în descreștere comparativ cu primul tur de scrutin al alegerilor prezidențiale, când au fost identificate 3.06% de procese verbale cu erori depistate prin aplicarea formulelor de verificare.

Verificarea corectitudinii întocmirii s-a făcut în baza formulelor înserate în textul procesului-verbal: $c \leq a + b$; $c \geq d$; $d=f+h$; $e=c-d$; $f=d-h$; $h=g_1+g_2+g_3+g_4+\dots+g_n$; $i=c+j$; $j=i-c$. Rezultatele, din punct de vedere statistic, se prezintă în felul următor:

Formula	Număr de erori în Procesele-verbale cu deficiențe (în baza a 31 PV cu erori)
$c \leq a + b$	16
$c \geq d$	16
$d=f+h$	16
$e=c-d$	8
$f=d-h$	16
$h=g_1+g_2+g_3+g_4+\dots+g_n$	10
$i=c+j$	16
$j=i-c$	16

Formula $c \leq a + b$, care presupune că numărul de alegători care au primit buletine de vot trebuie să fie mai mic sau egal cu suma alegătorilor din listele electorale de bază și cele suplimentare, a fost completată greșit în 16 procese-verbale din 1981. Erorile comise la completare ar vorbi despre faptul

că, au primit buletine de vot mai mulți alegători decât sunt înscriși în listele electorale (de bază și suplimentare).

Formula $c \geq d$ indică asupra faptului că numărul alegătorilor care au primit buletinele de vot (dedus în baza semnăturilor din listele electorale) trebuie să fie egal sau mai mare cu/decât numărul de buletine de vot extrase din urne. Au fost identificate 16 procese-verbale din 1981 în care această formulă nu se respectă, constatare ce ar presupune că, din urne au fost extrase mai multe buletine de vot decât s-au eliberat.

Formula $d=f+h$ nu a fost respectată în 16 de procese-verbale. În aceste cazuri nu s-a reușit a demonstra că numărul de buletine de vot extrase din urne coincide cu suma buletinelor nevalabile și a celor valabil exprimate. Pot apărea dubii privind corectitudinea numărării buletinelor valabil exprimate, respectiv a rezultatelor pe concurenți.

Formula $e=c-d$ nu s-a reușit a demonstra în cazul a 8 procese-verbale. În acest fel, în 8 SV nu ar coincide numărul de semnături din listele electorale cu cel al buletinelor de vot din urne.

Formula $f=d-h$ verifică numărul buletinelor declarate nevalabile prin scăderea din numărul total al buletinelor a buletinelor valabil exprimate. Sunt raportate erori la aplicarea acestei formule de verificare în 16 de procese-verbale. Sunt valabile concluziile expuse la verificarea formulei $d=f+h$.

Formula $h=g1+g2+g3+g4+...+gn$ nu a fost respectată în 10 de cazuri. Astfel, suma voturilor pentru concurenți nu coincide cu numărul total de voturi valabil exprimate în respectivele procese-verbale analizate. Apar semne de întrebare privind corectitudinea rezultatelor pe concurenți electorali.

Formula $i=c+j$ nu a putut fi aplicată corect în cazul a 16 procese-verbale. Aceeași situație fiind atestată în cazul

verificării conform formulei $j=i-c$. În acest fel, *au fost numărate greșit* fie *buletinele neutilizate și anulate sau semnăturile din listele electorale*. De altfel, constatăm că expresia „neutilizate și anulate” poate induce în eroare membrii BESV, care pot asocia două categorii distincte de buletine.

II. INCIDENTE CONSTATATE PE PARCURSUL ZILEI ALEGERILOR

2.1. Acces restricționat sau obstrucționarea procesului de observare liberă – 6 cazuri.

Restricționat, pe motiv că acreditarea din turul I nu ar fi valabilă (1)	Nu a fost permisă utilizarea telefoanelor mobile (2)	Nu a fost permisă deplasarea prin SV (2)	Nu au fost condiții / spațiu de amplasare a observatorilor (1)
<ul style="list-style-type: none"> • SV 14 Basarabeasca 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 154, 205 Chișinău 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 1, 237 Chișinău 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 6 Criuleni

2.2. Prezența materialelor de publicitate, afișelor, panourilor electorale din raza secției de votare (100 metri de la localul secției) – 15 cazuri.

Igor Dodon – 7 cazuri	Maia Sandu – 5 cazuri	Neidentificate – 3 cazuri
<ul style="list-style-type: none"> • SV 6 Ungheni • V 22, 23 Căușeni • SV 128, 152 Chișinău • SV 10 Ialoveni • SV 3 Călărași 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 198 Chișinău • SV 5 Florești • SV 10 Ialoveni • SV 3, 4 Călărași 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 13 Ialoveni • SV 278 Chișinău • SV 10 Basarabeasca

2.3. Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit

procedurilor legale. Ruperea/deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot – 9 cazuri.

- SV 71 Chișinău. Inițial a fost sigilată doar o singură urnă, secția de votare a primit 3 urne, dar sigilii insuficiente. Celelalte două urne se aflau în subsol. Ulterior, au fost aduse în SV și celelalte urne, o urnă a fost sigilată cu un singur sigiliu și a doua – cu două sigilii.
- SV 265 Chișinău. La o urnă staționară sunt doar 3 sigilii. Un sigiliu s-a deteriorat accidental, dar nu s-a înlocuit cu un sigiliu nou, deoarece s-au oferit doar un anumit număr de sigilii și nu au sigilii de rezervă.
- SV 287 Chișinău. Una din urnele staționare nu a fost sigilată.
- SV 34 Bălți. S-a rupt un sigiliu de la urna de vot. Membrii biroului au făcut proces-verbal și au înlocuit sigiliul.
- SV 9 Bălți, urnele de vot n-au 4 sigilii. Urna mobilă este sigilată.
- SV 25 Cimișlia. În secția de votare sunt 4 urne de vot din care numai una este sigilată. La moment se utilizează numai urna sigilată.
- SV 7 Cimișlia. În secția de votare sunt 2 urne de vot din care numai una este sigilată. La moment se utilizează numai urna sigilată.
- SV 25 Florești. Urna de vot mobilă nu este sigilată conform regulilor.
- SV 391 Iași, România.

2.4. Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta sau în perimetrul de 50 de metri ai secției de votare – 55 de cazuri în cel puțin următoarele secții de votare.

Primar, reprezentant al APL	Persoane care pretindeau a fi observatori, dar nu dețineau legitimația	Simpatizant al concurrentului electoral	Persoane neidentificate
<ul style="list-style-type: none"> • SV 33 Cahul SV 16 Florești • SV 67 UTAG 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 143 Chișinău (PPPSRM) • SV 2 Edineț (PPPSRM) 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 278 Chișinău (PPPSRM) • SV 10 Șoldănești (PPPSRM) 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 34, 57, 180 Chișinău • SV 3 Cahul <ul style="list-style-type: none"> • SV 22 Cimișlia • SV 2 Edineț • SV 9 Ungheni <ul style="list-style-type: none"> • SV 411 Odessa, Ucraina

2.5. Zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 10 cazuri.

<p>Igor Dodon – 5 cazuri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • SV 10, SV 82 Chișinău. Observatorul de la PPPSRM avea o listă a alegătorilor pe care îi înseamnă și cu care ieșea afară după ce au votat. • SV 7 Dubăsari. În raza secției de votare, circa 3 ore, doua persoane, presupuși simpatizanți ai PPPSRM discutau cu alegătorii, se zvonește că acesta le achita alegătorilor o recompensă. • SV 44 Cimișlia. Observatorul din partea PPPSRM a ieșit în afara SV și discuta cu un alegător, l-a întrebat dacă i s-au dat banii. Când au văzut OTS s-au retras. • SV 58 Florești. Alegătorii care vin cu microbuzele să voteze din stânga Nistrului, la întoarcere, după trecerea râului, se opresc într-un loc anume unde sunt remunerați pentru votul lor.
-------------------------------------	--

Maia Sandu – 1 caz	<ul style="list-style-type: none"> • SV 308 Chişinău. Un alegător a declarat că a fost remunerat cu 100 lei pentru a vota pentru Maia Sandu.
Neidentificate – 4 cazuri	<ul style="list-style-type: none"> • SV 22 UTAG. • SV 58 Floreşti. • SV 27 Bălţi. • SV 49 UTAG.

2.6. Agitație electorală sau PR negru în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 20 cazuri.

Igor Dodon – 15 cazuri	Maia Sandu – 4 cazuri	Neidentificate – 1 cazuri
<ul style="list-style-type: none"> • SV 58 Orhei (2 cazuri) • SV 20 Şoldăneşti <ul style="list-style-type: none"> • SV 4 Briceni • SV 186, 265, 215, 20 Chişinău • SV 49, 4 Floreşti <ul style="list-style-type: none"> • SV 23 Căuşeni • SV 8 Călăraşi • SV 7 Dubăsari • SV 7 Cimişlia • SV 23 Rezina 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 25 Hânceşti • SV 37, 38 Orhei • SV 189 Chişinău. 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 95 Chişinău

2.7. Transportarea organizată a alegătorilor – 39 SV, cel puțin 160 unități de transport de tip automobil, microbuz sau autocar.

Igor Dodon – 8 SV, cel puțin 47 unit. de transport	Maia Sandu – 0 cazuri	Neidentificate – 31 SV, cel puțin 113 unități de transport
---	------------------------------	---

<ul style="list-style-type: none"> • SV 29 Briceni • SV 22 Căușeni <ul style="list-style-type: none"> • SV 1, 3, 10 Dubăsari • SV 24 Ștefan Vodă 		<ul style="list-style-type: none"> • SV 19, 24, 41, 42 Anenii Noi <ul style="list-style-type: none"> • SV 24, 26, 32 Căușeni • SV 225, 271, 278 Chișinău <ul style="list-style-type: none"> • SV 3 Criuleni • SV 2, 5 Dubăsari • SV 5, 43 Edineț • SV 58 Florești • SV 33 Ocnița • SV 42 Rezina • SV 14 Soroca • SV 39 Strășeni • SV 24 Ștefan Vodă <ul style="list-style-type: none"> • SV 2 Ungheni • SV 4, 18, 42, 44, 45, 50, 52, 53 UTAG
---	--	--

2.8. Acte de violență sau intimidări ale alegătorilor, sau altor persoane – 19 cazuri.

La adresa membrilor BESV – 14 cazuri	La adresa observatorilor – 3 cazuri	La adresa alegătorilor – 2 cazuri
<ul style="list-style-type: none"> • SV 14, 119, 136, 138, 180, 200, 257, 247 Chișinău <ul style="list-style-type: none"> • SV 1 Căușeni • SV 18, 38 Bălți • SV 43 Hâncești • SV 6 Ialoveni • SV 350 Montreuil, Franța 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 69 Orhei • SV 23, 247 Chișinău. 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 67 UTAG • SV 3 Rezina

2.9. Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri – 42 cazuri în 31 SV.

<p>Suspendarea de scurtă durată a funcționării SV – 11 cazuri.</p>	<p>Situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat – 9 cazuri.</p>	<p>Nu coincide nr. de alegători din SIAS Alegeri și cel din liste format hârtie – 3 cazuri.</p>	<p>Deficiențe în activitatea operatorilor – 3 cazuri.</p>	<p>Neidentificate – 5 cazuri.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • SV 21 Taraclia • SV 3 Rezina • SV 22 Cimișlia • SV 29, 16 Bălți • SV 50 Florești • SV 59 Sângerei (de la 7.00 la 12.40) • SV 390 București, România • SV 5 Călărași • SV 24 Criuleni • SV 29 UTAG 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 60, 200, 231, 237 Chișinău • SV 47, Calărași • SV 320 Sankt Petersburg, Rusia • SV 349, Villeneuve-Saint-George, Franța • SV 394 Brașov • SV 350 Paris, Franța 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 180, 216 Chișinău • SV 24 Criuleni 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 42 Rezina (inclusiv un operator suplimentar) • SV 24 Căușeni. (un singur operator) • SV 47 Florești (operatorii au ieșit ambii pe vreo 15 min.) 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 411, Odessa, Ucraina • SV 347, Paris, Franța • SV 370 Roma, Italia • SV 345 Verona, Italia • SV 397 Bacău, România

2.10. Deficiențe în listele electorale – 27 cazuri.

<p>Lipsa alegătorilor din lista de bază (6)</p>	<p>Persoane decedate în liste (9)</p>	<p>Semnături în locul altui alegător (2)</p>	<p>Prezența persoanelor necunoscute la domiciliu (9)</p>
--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • SV 24 Criuleni • SV 34, 44 Bălți • SV 120 Chișinău • SV 2 Florești • SV 59 Sângerei 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 3 Călărași • SV 38, 77, 90, 114, 180, 200, 296 Chișinău • SV 21 Bălți 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 23, 34 Bălți 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 20, 25, 85, 87, 119, 123, 135, 222, 223 Chișinău
---	--	---	---

SV 5 Fălești. În lista electorală de bază erau incluși 3204 alegători.

Secțiile de votare deschise peste hotare. Potrivit informațiilor prezentate pe pagina www.cec.md în turul I de scrutin în listele electorale de bază au fost incluse 349 persoane. În turul II de scrutin în listele electorale de bază deja au fost incluse 363 persoane. De remarcat însă că de înregistrarea prealabilă au profitat 3559 persoane care urmau a fi arondate la secțiile de votare de peste hotarele țării. Mai mult, potrivit paginii oficiale a CRIS Registru la evidență ca fiind plecați peste hotare la loc permanent de trai (actualizare către 10.11.2016) sunt 102813 cetățeni ai Republicii Moldova, care ar fi trebuit în mod automat să se regăsească în listele electorale de bază peste hotarele țării.

2.11. Fotografierea buletinelor de vot – 84 cazuri în următoarele SV:

- SV 12, 13, 20, 27, 25, 33, 94, 103, 105, 111, 115, 119, 120, 123, 126, 131, 135, 137, 142, 143, 144, 147, 148, 155, 158, 180, 181, 182, 186, 194, 198, 203, 210, 230, 232, 248, 257, 263, 267, 296, 299, 302, 307, 309 Chișinău,
- SV 2, 22, 50, 57 Bălți,
- SV 27 Briceni,

- SV 3 Călărași,
- SV 31 Căușeni,
- SV 15 Cimișlia,
- SV 7 Dubăsari,
- SV 2 Edineț,
- SV 52 Florești,
- SV 7, 8, 37 Ialoveni,
- SV 1 Leova,
- SV 38 Nisporeni,
- SV 3, 6, 66 Orhei,
- SV 16 Strășeni,
- SV 2 Ungheni,
- SV 12 UTAG,
- SV 350 Montreuil, Franța,
- SV 394 Brasov, Romania.

2.12. Deficiențe în asigurarea cu curent electric (intervale de până la 3 ore) – în 46 SV.

- SV 260, 254, 301 Chișinău,
- SV 44 Anenii Noi,
- SV 2 Basarabeasca,
- SV 24, 39 Căușeni,
- SV 5 Călărași,
- SV 30, 40, 45 Cimișlia,
- SV 5, 24, 26, 31, 32 Criuleni,
- SV 1 Edineț,
- SV 10, 48, 49 Fălești,
- SV 1 Glodeni,
- SV 3, 28, 29 Sângerei,
- SV 59 Soroca,
- SV 6, 15, 16, 17, 19, 20, 26, 36, 38, 40, 41, 42 Șoldănești,
- SV 12, 13, 17, 18, 20 Ștefan Vodă,
- SV 20, 21, 22 Taraclia,
- SV 43, 75 Ungheni.

2.13. Rânduri/Cozi la SV din afara țării – 10 SV.

- SV 318,319 Moscova, Rusia,
- SV 355 Bologna, Italia,
- SV 325 Dublin, Irlanda,
- SV 330 București, România,
- SV 3 Paris, Franța,
- SV 336 Londra, Anglia,
- SV 359 Mestre, Italia,
- SV 375 Verona, Italia,
- SV 366 Parma, Italia.

2.14. Lista secțiilor de vot aflate peste hotare în care buletinele de vot s-au epuizat/au fost la limită înainte de închiderea SV

	Locația SV	Nr. BESV	Numărul de alegători care au primit buletine de vot
1	Federația Rusă, or. Moscova (secția consulară a ambasadei)	317	3000
2	Regatul Unit al Marii Britaniei și Irlandei de Nord, or. Londra (sediul misiunii)	335	3000
3	Regatul Unit al Marii Britaniei și Irlandei de Nord, or. Stratford	336	3000
4	Republica Franceză, or. Paris	347	3000
5	Republica Franceză, or. Villeneuve-Saint-Georges	349	3000
6	Republica Italiană, or. Padova	364	3000

7	Republica Italiană, or. Parma	366	3000
8	Republica Italiană, or. Verona	375	3000
9	România, or. București	389	3000
10	România, or. București	390	3000
11	Republica Irlanda, or. Dublin	325	3000
12	Republica Italiană, or. Mestre	359	2999
13	Republica Federală Germania, Berlin	345	2999
14	Republica Italiană, or. Bologna	355	2998
15	Federația Rusă, or. Moscova	318	2997
16	Regatul Belgiei, or. Bruxelles	328	2995
17	Republica Franceză, or. Montreuil	350	2988
18	Republica Italiană, or. Brescia	356	2931

2.15 Situații de problemă ce țin de utilizarea actelor de identitate în procesul votării – în 15 SV.

Votare cu acte de identitate expirate (1 caz)	Votarea doar cu fișa de însoțire (7)	Tentative de votare cu acte de identitate străine (1)	Probleme cu fișa de însoțire deteriorată (3)	Votarea fără aplicarea ștampilei în fișa de însoțire (3)
--	---	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • SV 8 Criuleni 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 101,121, 221, 297 Chișinău • SV 24 Căușeni • SV 24 Hâncești • SV 41 Cahul 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 40 Bălți 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 26 Bălți • SV 4 Căușeni • SV 181 Chișinău 	<ul style="list-style-type: none"> • SV 181, 221 Chișinău • SV 31 Briceni
---	---	---	--	---

Misiunea de observare Promo-LEX cuprinde 42 observatori pe termen lung, care monitorizează procesul electoral în toate circumscripțiile electorale din Republica Moldova în perioada 31 august – 30 noiembrie 2016. În ziua alegerilor, Promo-LEX a delegat câte un observator pe termen scurt în fiecare secție de votare din țară. MOA Promo-LEX va realiza Numărarea în Paralel a Voturilor în toate secțiile de votare. Misiunea observă alegerile și în 47 de secții de votare constituite peste hotarele RM. Observatorii implicați în procesul de monitorizare au semnat Codul de conduită al observatorului național independent Promo-LEX, obligându-se să acționeze operativ, cu buna-credință și în mod non-partizan. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de o echipă centrală formată din 37 de persoane.

Activitatea MOA Promo-LEX și Campania "Ieși la Vot" sunt susținute financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Ambasada Marii Britanii la Chișinău, National Endowment for Democracy și Consiliul Europei. Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați: Tatiana Pașcovschi, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor

Rezultatele preliminare ale numărării în paralel a voturilor pentru alegerile Președintelui RM efectuată de Promo-LEX arată că, Igor Dodon a acumulat 55,5 % din voturi, iar Maia Sandu – 44,5%

Misiunea Promo-LEX de observare a Alegerilor Președintelui Republicii Moldova din 13 noiembrie 2016 a prezentat rezultatele preliminare ale alegerilor calculate în baza rapoartelor primite prin mesaje SMS de la rețeaua de 1981 de observatori din țară și 36 de observatori delegați în secțiile de votare de peste hotare. Rezultatele finale ale numărării în paralel a voturilor urmează a fi prezentate în următoarele 72 de ore, după verificarea și analiza manuală a proceselor verbale originale recepționate de observatorii Promo-LEX în incinta secțiilor de votare.

Conform proceselor verbale, Promo-LEX a numărat 1 551 915 de alegători care au primit buletine de vot. Dintre aceștia, 1 474 216 de alegători au votat în țară, iar 77 699 au votat peste hotarele țării în cele 36 de SV unde au fost delegați observatori. Analiza datelor privind participarea la vot în

ziua de 13 noiembrie 2016, arată că, cea mai mare prezență la vot s-a înregistrat între orele 10.00-12.00, iar graficul rezultatelor finale privind prezența la vot, demonstrează și de această dată, că procesul de votare a fost unul continuu și neîntrerupt.

Totodată, Misiunea Promo-LEX constată că, în 11 secții de votare de peste hotare s-au epuizat toate cele 3000 de buletine de vot distribuite pentru o secție de votare, iar în altele 7 secții, numărul buletinelor de vot utilizate s-a apropiat îngrijorător de cifra de 3000 de buletine de vot.

Datele preliminare ale numărării în paralel a voturilor efectuată de Promo-LEX, calculate în baza informațiilor din cele 2017 SV monitorizate, indică următoarele cifre:

Prezentarea datelor preliminare privind numărarea în paralel a voturilor

Igor Dodon

Maia Sandu

826 178 (55,5%)	Promo-LEX (2017 SV)	712 189 (44,5%)
835 010	CEC (279 SV)	761934

Informațiile primite de la observatorii Promo-LEX privind calitatea procesului de numărare a voturilor după închiderea secțiilor de votare, reliefează următorul tablou:

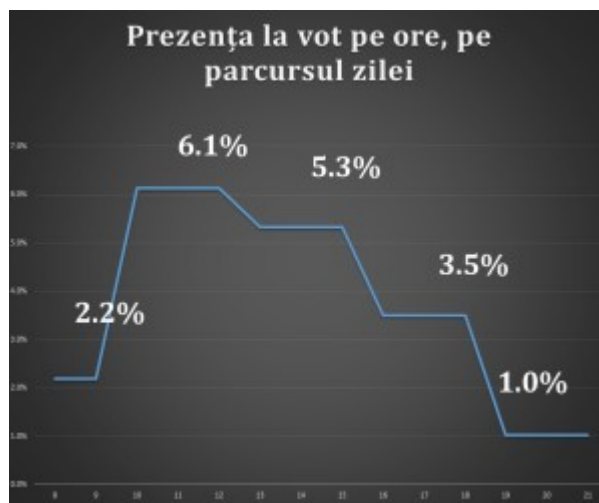
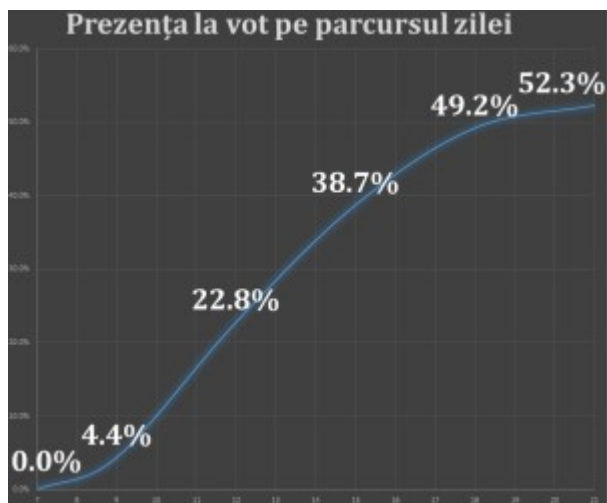
- au fost întocmite formulare speciale de numărare a rezultatelor votării în 1892 de SV, în 250 de SV nu s-au întocmit formulare;

- în 2009 SV sigiliile de pe urnele de vot erau intacte la deschiderea acestora pentru numărare, în 8 sigiliile nu erau intacte;
- în 1755 de SV doar un membru al BESV a prezentat buletinele de vot tuturor participanților la procesul de numărare, iar în 261 de SV această normă a fost încălcată;
- în 2014 SV au fost sigilate cutiile cu buletinele de vot expediate în adresa circumscripțiilor electorale, în 3 SV nu au fost sigilate;
- în 1986 de SV poliția a fost prezentă și a asigurat paza în timpul transportării buletinelor de vot la circumscripția electorală, în 31 de SV nu a fost prezentă poliția (majoritatea SV dintre acestea fiind de peste hotarele țării);
- în 55 de SV s-a constatat prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta sau perimetrul de 50 de metri ai SV, iar în 1962 de SV nu au existat persoane neautorizate;
- observatorii constatat cel puțin 3601 plângeri din partea alegătorilor până la finalul zilei alegerilor, dintre care cel puțin 569 astfel de plângeri au fost constatate peste hotarele țării.

De asemenea, Misiunea Promo-LEX a calculat că, în cele 30 de secții de votare, unde puteau vota cetățenii din regiunea transnistreană, au votat maxim 17 613 de alegători din raioanele de est ale Republicii Moldova.

	Locația SV	Nr. BESV	Numărul de alegători care au primit buletine de vot
1	Federația Rusă, or. Moscova (secția consulară a ambasadei)	317	3000
2	Regatul Unit al Marii Britaniei și Irlandei de Nord, or. Londra (sediul misiunii)	335	3000
3	Regatul Unit al Marii Britaniei și Irlandei de Nord, or. Stratford	336	3000

4	Republica Franceză, or. Paris	347	3000
5	Republica Franceză, or. Villeneuve-Saint-Georges	349	3000
6	Republica Italiană, or. Padova	364	3000
7	Republica Italiană, or. Parma	366	3000
8	Republica Italiană, or. Verona	375	3000
9	România, or. București	389	3000
10	România, or. București	390	3000
11	Republica Irlanda, or. Dublin	325	3000
12	Republica Italiană, or. Mestre	359	2999
13	Republica Federală Germania, Berlin	345	2999
14	Republica Italiană, or. Bologna	355	2998
15	Federația Rusă, or. Moscova	318	2997
16	Regatul Belgiei, or. Bruxelles	328	2995
17	Republica Franceză, or. Montreuil	350	2988
18	Republica Italiană, or. Brescia	356	2931

#observatorPromoLEX

A fost întocmit inițial formularul special de numărare a rezultatelor votării?

DA 1892
NU 250

#observatorPromoLEX

Sigiliile de pe urnele de vot erau intacte înainte de deschiderea acestora pentru numărare?

DA 2009
NU 8

#observatorPromoLEX

Doar un membru al BESV a prezentat buletinele de vot tuturor participanților la procesul de numărare?

DA 1755
NU 261

#observatorPromoLEX

Au fost sigilate cutiile/pachetele cu buletine de vot expediate în adresa circumscripției electorale?

DA 2014
NU 3

#observatorPromoLEX

Poliția a fost prezentă și a asigurat paza în timpul transportării buletinelor de vot la circumscripția electorală?

DA 1986
NU 31

#observatorPromoLEX

Ați constatat prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta sau perimetrul de 50 de metri ai secției de votare?

DA 55
NU 1962

#observatorPromoLEX

Numărul de plângerilor inregistrate de observatori la finalul zilei alegerilor

3601 total
569 peste hotare

#observatorPromoLEX

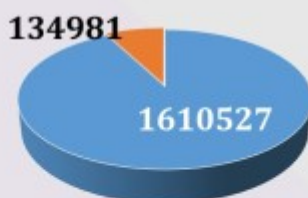
Numărul de alegători care au primit buletine de vot - total 1551915 potrivit datelor Promo-LEX

■ pe țară ■ peste hotare (date din 36 SV)

#observatorPromoLEX

Numărul de alegători care au primit buletine de vot - total 1610527 potrivit Comisiei Electorale Centrale (ora 10:00)

■ pe țară ■ peste hotare (date din 36 SV)

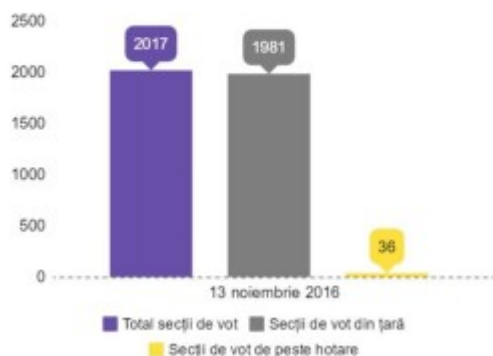
#observatorPromoLEX

Maxim voturi exprimate de cetățeni din regiunea transnistreană

30 secții

17613 votanți

PV raportate de OTS

$c \leq a + b$

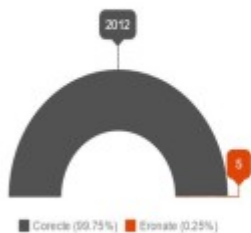

c - Numărul de alegători care au primit buletine de vot

a - Numărul de alegători incluși în listele electorale

b - Numărul de alegători incluși în listele electorale

$$c \geq d$$

c- Numărul de alegători care au primit buletine de vot

d- Numărul de alegători care au participat la votare

$$e = c - d$$

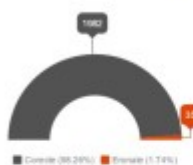

e- Cifra ce reflectă diferența dintre numerele buletinelor de vot primite de alegători și numărul alegătorilor care au participat la votare

c- Numărul de alegători care au primit buletine de vot

d- Numărul de alegători care au participat la votare

$$d = f + h$$

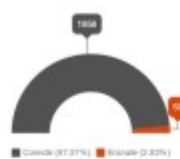

d- Numărul de alegători care au participat la votare

f- Numărul buletinelor de vot declarate nevalabile

h- Numărul total de voturi valabil exprimate

$$i = c + j$$

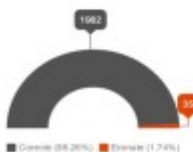

i- Numărul buletinelor de vot primite de BESV

c- Numărul de alegători care au primit buletine de vot

j- Numărul buletinelor de vot neutilizate și anulate

$$f = d - h$$

f- Numărul buletinelor de vot declarate nevalabile

d- Numărul de alegători care au participat la votare

h- Numărul total de voturi valabil exprimate

$$j = i - c$$

j- Numărul buletinelor de vot neutilizate și anulate

i- Numărul buletinelor de vot primite de BESV

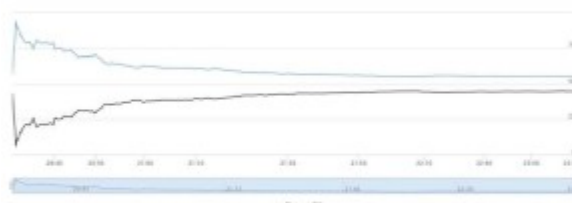
c- Numărul de alegători care au primit buletine de vot

$$h = g_1 + \dots + g_n$$

h- Numărul total de voturi valabil exprimate

$g_1 + \dots + g_n$ - Numărul total de voturi valabil exprimate

Numărarea paralelă a voturilor este o metodă de verificare a rezultatelor alegerilor, care constă în prelucrarea informației calitative și cantitative a proceselor-verbale ale Birourilor Electorale ale Secțiilor de Votare (BESV), în cadrul unui efort de monitorizare a alegerilor la nivel național în ziua alegerilor (e-day) și în perioada imediat

următoare până la prelucrarea totală a informației din procesele-verbale.

Misiunea de observare Promo-LEX cuprinde 42 observatori pe termen lung, care monitorizează procesul electoral în toate circumscripțiile electorale din Republica Moldova în perioada 31 august – 30 noiembrie 2016. În ziua alegerilor, Promo-LEX a delegat câte un observator pe termen scurt în fiecare secție de votare din cele 1981 deschise în țară. MOA Promo-LEX a realizat Numărarea în Paralel a Voturilor în toate secțiile de votare din țară. Misiunea observă alegerile și în 36 de secții de votare constituite peste hotarele RM. Observatorii implicați în procesul de monitorizare au semnat Codul de conduită al observatorului național independent Promo-LEX, obligându-se să acționeze operativ, cu buna-credință și în mod non-partizan. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de o echipă centrală formată din 37 de persoane.

Pentru moment, activitatea MOA Promo-LEX și Campania "Ieși la Vot" sunt susținute financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Ambasada Marii Britanii la Chișinău, National Endowment for Democracy și Consiliul Europei. Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați: Tatiana Pașcovschi, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor Promo-LEX: GSM 060804022, e-mail: presa@promolex.md